

Lausunto Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen strategialuonnoksesta

Vanhusneuvosto 22.08.2022 § 34
289/00.01.02.05/2022

Keski-Uudenmaan sote-kuntayhtymä on 20.7.2022 toimittanut tiedotteen, että Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen strategialuonnos lähtee lausuntokierrokselle elokuussa. Keski-Uudenmaan hyvinvointialueen ensimmäistä strategiaa on valmisteltu keväällä 2022 yhteistyössä asukkaiden, neuvostojen, henkilöstön ja päättäjien kanssa muun muassa erilaisin kyselyin ja työpajoissa. Strategian luonnosversio lähetetään elokuussa viikolla 32 (8.-14.8.2022) lausuntokierrokselle tärkeimmille sidosryhmille, lausuntoaika on elokuun loppuun. Lausuntopalautteen avulla saamme arvokasta tietoa ja näkemyksiä strategian jatkovalmisteluun ja viimeistelyyn ennen päätöksentekoa.

Toivomme näkemyksiä strategialuonnoksesta erityisesti hyvinvointialueen alueellisilta vaikuttamistoimielimiltä, myös kuntien vaikuttamistoimielimet voivat halutessaan lausua luonnoksesta. Tarkempi aikataulu ja ohjeet toimitetaan elokuussa, tämä siis ennakkotietona.

Esittelijä

Puheenjohtaja

Esitys

Vanhusneuvosto antaa kokouksessa lausuntonsa asiasta edellyttäen, että on saanut asiakirjan ennen kokousta.

Valmistelija

Puheenjohtaja

Päätös

Nurmijärven vanhusneuvosto päättää antaa seuraavan lausunnon hyvinvointialueen strategian 2023-2025 keskeisistä painopisteistä ja tavoitteista, joita ovat mm.

- parantaa asukkaiden hyvinvointia, terveyttä ja turvallisuutta monimuotoisessa yhteistyössä
- panostaa palvelujen vaikuttavuuteen. laatuun ja sujuvuuteen kustannustehokkaasti sekä
- innovoida ja vahvistaa ennaltaehkäiseviä palveluja sekä varhaisen tuen toimintamalleja.

Strategiassa korostuu Keski-uudenmaan asukkaiden hyvinvointi. Strategian ytimessä ovat tyytyväiset asukkaat ja henkilöstö, rohkea uudistuminen sekä tutkitusti vaikuttavat palvelut.

Strategian mukaan Keski-Uudenmaan väestömäärä kasvaa ja väestö on hyvinvoivaa sekä hyvin toimeentulevaa. Alueen 75-vuotta täyttäneiden määrä kasvaa väestöennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä Suomen hyvinvointialueista suhteellisesti eniten.

Hyvinvointialueen väestön palvelutarve on keskimääräistä pienempi, mutta alueen tarvevakioidut sosiaali- ja terveystalvelujen kustannukset ovat kasvaneet.

Asukkaat näkevät tärkeimpinä kehittämiskohteina oikea-aikaisen avun saamisen, riittävään ja hyvinvoivaan henkilöstöön sekä sujuvuuteen panostamisen.

Nurmijärven kunnan vanhusneuvosto pitää strategiaan kirjattuja painopisteitä ja tavoitteita kunnianhimoisina. Vanhusneuvosto painottaa asukkaiden näkemysten mukaisesti tärkeimpinä kehittämiskohteina oikea-aikaisen avun saamisen ja mahdollisuuden arvokkaaseen ja turvalliseen vanhenemiseen mahdollisimman lähellä omaa sosiaalista verkostoa. Strategiaan kirjattu painotus

ennaltaehkäisevän toiminnan vahvistamiseen on myös oikeansuuntainen tavoite. Palvelujen tarjonnassa pitää kiinnittää huomiota priorisointiin.

Nurmijärven vanhusneuvoston mielestä hyvinvointialueen väestön ikärakenne muuttuu jo vuoteen 2030, mutta erityisesti vuoteen 2040 niin merkittävästi, että palvelutarve kasvaa nimenomaan vanhimmassa ikäluokassa (yli 90-vuotiaat), esimerkiksi Nurmijärvellä yli 280% (246 ? 945). Tämä tulee näkymään merkittävänä ympärivuorokautisen hoidon tarpeen lisääntymisenä. Väestönkehityksen huomioimatta jättäminen merkitsee hoivan tarpeessa olevien ihmisten heitteelle jättöä.

Valtakunnalliset linjaukset ympärivuorokautisen yhteisöllisen asumisen vähentämiseksi ovat osoittautumassa huonoksi ratkaisuksi. On tehty hyvää tarkoittavia päätöksiä, koska on mielekkäämpää asua kotona kuin hoivakodissa. Yhä useampi huonokuntoinen ja mahdollisesti muistisairas asuu kuitenkin yksin. Vanhan ihmisen koti voi vaihtuvine hoitajineen olla kuin rautatieasema. Kotiin-kaipuun tunteen voi kohdata, vaikkei ole kotia eikä miestä tai vaimoa – ja silti on turvallista asua esim. hoivakodissa, jossa saa kaiken tarvitsemansa palvelun ja oikea-aikaisesti. On tekopyhää sanoa, että jokaisen on parasta asua kotonaan, jos muistisairas ihminen kokee, ettei hänellä ole kotia enää missään ja päällimmäinen tunne on turvattomuus.

Olemme rakentaneet myös digitaalisen raihaistumisen kulttuurin. Digitalisaatio on estänyt osaa ihmisistä hoitamasta asioistaan, joista ovat aiemmin selvinneet. Näitä ovat peruspalvelut kuten terveydenhuolto, poliisi, Kela, vero- ja sosiaalitoimi, Digi- ja väestövirasto. Samaan aikaan kun korostetaan kotona asumista, on rakennettu järjestelmä, joka vaikeuttaa itsenäistä elämistä. Sähköisen asioinnin sijasta ja rinnalla pitää kehittää tavanomaisia asiointitapoja – ei poistaa niitä.

Lisäksi vanhusneuvosto haluaa painottaa, että jokaisessa kunnassa tulee olla ikäryhmää vastaava määrä yhteisöllisiä asumispaikkoja, joihin sijoitukset voidaan tehdä. Asumisen osalta strategian tulee sisältää jopa ylisukupolvisten asuinyhteisöjen toteuttamista. Arvokas vanhuus ei toteudu, kun hänet riistetään sosiaalisesta verkostostaan niin kauas, että autottomat lähiomaiset tai tutut eivät ilman taksia pääsee häntä katsomaan.

Vanhusneuvoston mielestä omaishoito tulee yhteiskunnalle entistä välttämättömämmäksi. On kaikkien etu pitää huolta omaishoitajista ja hyväksyä jokainen tosiasiallisesti omaishoitotyötä tekevä omaishoitokorvausten piiriin.

Kotihoidon merkitys on tärkeää, kun se ikäihmisen toimintakyvyn kannalta on mahdollista. Kotihoidossa tulee edelleen pyrkiä kasvokkain tapahtuvaan kohtaamiseen. Muistisairauksien lisääntyessä digitaalisten apuvälineiden käyttö saattaa menettää merkityksensä.

Strategian toteutuminen merkitsee myös sitä, että sidosryhmät pääsevät aidos-ti osallistumaan strategian toteutumisen valmisteluun ja seurantaan. Aikataulullisesti tämän strategian valmistelu on kunnan vanhusneuvoston näkökulmasta ollut varsin tiukka.